

A historical map of the Dries Nelleken area, showing a central cluster of buildings and fields. The map is color-coded with green for fields and brown for buildings. The name 'DRIES NELLEKEN' is written in large, bold, black letters across the center. The number '28' is written in red in several locations. A road or path runs through the center, and there are several smaller roads branching off. The map is surrounded by a grid of fields and roads.

Dries Nelleken

[Uw Locatie](#)

[De slag van Ten Helleken](#)

[Oorlogsterrein](#)

[Vlaamse plundertochten](#)

[De legende van de Saffelbergkapel](#)

[De Sint-Berlindiskapel](#)

[De bron in de Moeille in Eizeringen](#)

[Kapellentwist Lennik en Eizeringen](#)

Dries Nelleken

Uw Locatie

Dit pittoreske pleintje waar u nu staat, vormt het hart van een van de oudste woonkernen van Eizingen: 't Nelleken. Dit gehucht heette oorspronkelijk Ten Helleken (aan de helling), maar de uitspraak veranderde. De driehoekige structuur van het pleintje met beuken aan het kruispunt van drie dorpsstraten verraadt zijn oorspronkelijke functie: een dries. Deze nederzettingsstructuur stamt uit de Frankische tijd en diende vooral als gemeenschappelijke verzamelweide voor het vee van het dorp. Het agrarische karakter van de dries bleef hier zeer goed bewaard met enkele lage hoeven en woningen rondom, zoals het volkscafé 'Bij Schaekels'. Op het verhoogde graspleintje blijven er nog zes van de oorspronkelijke negen beuken (*Fagus sylvatica*) over. Nog in november 2012 sneuvelde er een zieke boom. De andere zijn bijna 100 jaar oud, aan de stam te zien. De dries van 't Nelleken is zo waardevol dat minister Bourgeois hem op 14 juli 2010 erkende als monument. Er speelden zich hier dan ook heel wat historische gebeurtenissen af.

Bij Schaekels

De slag van Ten Helleken

In de onmiddellijke buurt van de dries vond op 2 maart 1334 een schermutseling (eerder dan een heuse slag) plaats tussen Vlaamse en Brabantse legertroepen. In dit grensgebied tussen Vlaanderen en Brabant was het toen wel meer woelig omwille van de rivaliteit tussen hertog Jan III van Brabant en de graaf van Vlaanderen, Lodewijk I van Nevers. Toen Diederik van Walcourt, heer van Lennik en Aa, zijn burcht te Anderlecht verwoest zag bij een Vlaamse plundertocht trok hij naar Ten Helleken met een voorwacht om een nieuwe inval van Vlaamse troepen langs de baan tussen Geraardsbergen en Brussel de pas af te snijden. Met de hulp van 300 ruiters uit het Brabantse garnizoen van Vilvoorde als versterking konden de Brabanders 500 Vlaamse ridders verslaan. De strijd was kort, maar zeer hevig want nog vele jaren na de slag waren de spreekwoorden "ten Helleken gaan" en "jij bent zeker ten Helleken geweest" in gebruik. Het ene spreekwoord duidde op een lastige, gevaarlijke opdracht, het andere kreeg je te horen als je je gezicht had verwond.

1 van de 9 beuken

Dries Nelleken

De legende van de Saffelbergkapel

De legende vertelt dat een Vlaamse ridder na de nederlaag in de Slag van Ten Helleken naar de beboste heuvel van Saffelberg was gevlucht om er te schuilen. Uit dank voor zijn veilige thuiskeer, liet hij er een ruime kapel ter ere van Onze-Lieve-Vrouw bouwen. De huidige neogotische kapel op Saffelberg dateert echter uit 1879.

De Sint-Berlindiskapel

Op de dries van 't Nelleken staat er sinds de 17de eeuw een kapel voor Sint-Berlindis. Zij is een middeleeuwse volksheilige uit Meerbeke bij Ninove die vooral door landbouwers werd aanbeden voor hulp tegen veeziekten. Berlindis wordt dan ook vaak afgebeeld met een koe aan haar zijde.

De kapel was een favoriete stopplaats bij de bedevaart naar Meerbeke. Niet ver van de dries, in de Moeille, ligt namelijk de Berlindisbron, waar de heilige vaak naar toekwam vanuit Meerbeke. In de kapel toont het houten heiligenbeeld haar met een beker in de hand. Dat heeft te maken met het verhaal van haar melaatse vader die ze verzorgde. Die verstootte haar nadat ze eerst zijn drinkbeker had schoongemaakt voor ze er zelf van dronk. Na een boeteverblijf in Moorsel bij Aalst kwam ze na de dood van haar vader terug naar Meerbeke waar ze een klooster stichtte.

De bron in de Moeille in Eizeringen

Na de dood van haar vader kwam ze terug naar Meerbeke, naar de Sint-Pieterskerk die haar vader nog had laten bouwen. Ze stichtte er een klooster en leefde als weldoenster voor de bevolking in de streek. Volgens de overlevering kwam ze regelmatig te voet van Meerbeke naar de bron in de Moeille in Eizeringen waar ook de boeren uit de omgeving vaak water kwamen halen. Op de dries, niet zo ver van de bron, kreeg de heilige Berlindis in de 17de eeuw een kapel, een favoriete stopplaats voor de vele bedevaarders naar Meerbeke in de pinksterperiode.

De bron in de Moeille

Kapellentwist Lennik en Eizeringen

De Berlindiskapel en de aan de overzijde van de Assesteenweg gelegen Barbarakapel waren de inzet van een grensconflict in 1843. Toen werd immers de Sint-Ursulaparochie van Eizeringen opgericht. De nieuwe parochiegrens zou langs de Oude Geraardsbergsebaan lopen waaraan beide kapellen liggen. De voormalige moederparochie van Sint-Kwinten wou de opbrengsten van de bedevaartskapel van Sint-Berlindis liever niet kwijt en stond op haar eigendomsrechten. Maar die rechten waren nogal betwist, al sinds de Berlindiskapel als zwart goed, samen met de Saffelbergkapel, tijdens de Franse overheersing was verkocht.

Uiteindelijk kwam de gouverneur van Brabant er aan de pas om het conflict op te lossen. In 1847 oordeelde hij dat de Barbarakapel en de Saffelbergkapel aan Sint-Kwinten toekwam, maar de Berlindiskapel kwam in handen van de Sint-Ursulaparochie, mits vergoeding. De Berlindiskapel verdween daarna uit de aandacht en begon te verkommeren tot ze in 1994 een grondige restauratie kreeg.

Sint Barbara Kapel

Bronnen:

- Andreas Masiuskring, Kapellen en Kruisen te Lennik, 1983.
- Frans Borremans, Oude kapellen en kruisen te Sint-Kwintens-Lennik, in: Bijdragen tot de geschiedenis van Lennik I, 1978, pp. 174-178
- Piet Borremans, De kapellen van de H. Berlindis en van de H. Barbara, twistappel tussen Lennik en Eizeringen, in: Bijdragen tot de geschiedenis van Lennik IV, pp. 170-172
- Joris De Beul, De slag van Ten Nelleken, in: Bijdragen tot de geschiedenis van Lennik VII, 2010, pp. 157-175
- Jeroom Vercruyssen, De 'Nationale Goederen' van Lennik. Een kort overzicht, in: Bijdragen tot de geschiedenis van Lennik V, 1997, pp. 149-169